

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactionii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefracate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii ramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii'a:
pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 20 „ „ = 8 „ „ „
„ 3 — . . . 10 „ „ = 4 „ „ „

Pentru Inscritiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tãps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu exemplarinu costã 10 cr.

Diet'a Ungariei.

Din siedinti'a de la 20 maiu a camerei de-
putatiloru

(Urmare)

Interpelatiune câtra ministrulu de interne:

Ce instructiuni secrete a datu ministrulu de interne
comisariulu regescu Juli Szapáry, in caus'a alegeriloru de
deputatu d'in comitatulu Hevesiu, si de cum-va nu i-a datu,
scie dni'a-sa cá comisariulu reg. s'a provocatu la instructiuni
secrete? Si in casulu acestu-a, ce pasi va face in privintia
acestui falsum officiosum, ce cale si modu va mediucel in
favoreu alegatoriloru hevesiani pentru nedreptãtãle ce li s'au
facutu in privintia drepturiloru sale cetatienesci si elec-
torali?

Interpelatiune câtra ministrulu justitiei:

1. Prin legile patriei nostre s'au detiermuru precisu
competentia fori pentru tote delictetele; — deci cum s'a potutu
ca, ignorandu-se pracs'a curiale, sã se esmita unu jude de-
la tabl'a regia, pentru a face investigatiune in solidaritate cu
comisariulu reg. contr'a creatoriloru conclusulu d'in 14 die-
cemvre in cottulu Hevesiu?

2. Ca sã numesca a priori delinquenti pre acusat —
si sã citeze in aintea judeliu nelegalu amenentiandu-i cu
arestu?

3. Intrebãrile facute de judele investigatoriu indica
„crim'a lesei mejestãti si infidelitate“ — candu testulu titu-
laru alu procesulu verbalu prevede una investigatiune pe-
nale disciplinaria, tiindu a pedepsi cottulu pentru câ
vatemandu convenint'a parlamentaria a trecut prestu margi-
nile cadrulu drepuriloru sale. Forulu lesei maiestãti si alu
infidelitãtii coformu §. 56. art. 189. este eschisivu curi'a
reg. sub actoratulu fisciulu regescu; candu procederea pe-
nale disciplinaria apartiene sedriei comitatense, — deci
dreptulu d'a intrevãnu candu cottulu au esãtu d'in cerculu
drepuriloru sale si a vatematu convenint'a parlamentaria
lu recunoscemu Mai presiedintelui (sedriei) si fisciulu ma-
giatratualu. Dreptu-ace'a cum a potutu responsabilulu mi-
nistrulu unguerescu de justitia contribu la atari calcãri de le-
ge — atacandu cursulu ordenariu alu legii, contr'a art. 12
d'in 1591?

Conclusulu incriminatu fu primitu de programu d'in
partea adunãrii generalu a partitulu stangaciulu cottatensu,
si s'a decisu ca tiparindu-se sã se impartia intre membriu
partitulu, — cum s'au potutu suspende d'in oficiu notariulu
partitulu Fernandu Szederkényi, fiindu totu una data nota-
riu cottatensu, cum s'au potutu acest'a, radicandu-se contr'a
lui acusatune si cerendu-i se litere garantiale, pentru sim-
pla tiparire a programulu amintitu; candu conformu §. 15.
art. I. d'in legea de presa, nimene nu pote fi responsabilu
pentru publicarea celoru dãse in adunãrile juridictiuniloru?

4. Cum s'au potutu citã in aintea judeliu investigatoriu
d'intre cei ce au facutu parte in adunarea partitulu, Emeri-
cu Liptay, Andreiu Rady avocati, cari a propusu tiparirea
si impartirea programulu, mai departe Stefanu Balogh etc.,
cari mai toti sunt membri ai comitetulu cottatensu, cum
s'au potutu trage acesti-a inaintea judeliu de instructiune,
ramindu-i aduncu prin acest'a nu numai in dreptulu loru ce-
tatienscu desemnatu in lege, ci si in dreptulu intruniri?

5. Cum s'au potutu esmite contr'a interpelatoriulu (Pul-
schi-lu intrerumpe: s'audimul) Mi se pare câ interpelatiunea
procara voia buna dnului Pulszky; regretu, inse nu credu câ
n'a cugetatu la altu-ce, pentru câ nu credu sã-i fie venitu voia
aride d'acest'a; — cum s'apotu esmite contr'a interpelatoriulu
una ordenatiune, prin care in 23 fauru se poruncesce jude-
lu hevesianu, ca sã trameta la loculu mai inaltu cartea de
botesu, unu raportu despre averea si unu atestatu despre
morarulu respectivu portarea privata a interpelatoriulu; si
acest'a tocmai atunci, candu interpelatoriulu la intrebarea
facuta in 18 fauru de judele investigatoriu: câ ce i este
conditiunea civile? a respunsu: „proprietariu de pamentu“
cerendu totu una data indicãrea de buna credintia a estin-
derii si valorii averei sale?

6. Ce se va intempla cu procesulu inceputu inainte de
3 luni, remanã-voru ore respectivii espusi persecutiuniloru
incerte, si ce se va face in caus'a celoru suspinsi d'in oficiu?

Desfasurandu tote aceste grave nedreptãti, intreb-
pre intregu ministeriulu: pana candu va sustienã starea
exceptiunalã in cottulu Hevesiu? voiesce a santiuna ilegal-
itãtãle comise de comis. reg., si deca nu, apoi ce modu va
procara pentru vindecarea nedreptãtiloru ce le-a co-
misa contr'a alegatoriloru d'in parte-mi nu sciu; pentru câ
dupa legile vechie ale patriei nostre, acestu soi de individi

sunt a se numi in aintea dietei tierei, si cunoscemu unu casu,
candu s'au cerutu capulu comisariulu regescu. — Eu
marturisescu, on. camera, nu punu multu pretiu pre capulu
comisariulu reg. d'in cott. Hevesiu! (Miscare viua in drept'a;
ilaritate in stang'a.)

Urmesã debateru generale a supr'a proieptulu de
adresa. Pulszki recumenda proieptulu (publ. in nr. tr.
alu „Fed.“) comisiunii esmise pentru elucrarea adresei. C.
Tis'a vorbesce pentru proieptulu stang. (lu-vomu publicã).
Siedinti'a se inchia la or'a 1^{1/2} d. am.

Oradea-Mare, 15 maiu 1869.

Preotulu de Borodulu-Mare Dnulu Art. Siareadi
fiindu chiamatu pre asta-di la tribunalulu crimin. a co-
mitatulu Bihariei in Oradea-Mare pentru ca sã-si auten-
tice fassiunea depusa in limb'a romana inca in anulu
1865 sãu 1866, — in siedinti'a tribunalulu i-se ceti
fassiunea in traducere magiara si fu provocatu ca sã-si
dãe respunsulu, remane langa fassiune sãu are ce-va de a
stramutã? la acest'a Dni'a sa vorbindu in limb'a roma-
na se roga, ca sã-i ce cetesca fassiunea in limb'a sa ma-
terna ast-feliu cum au depusu-o, candu apoi dnulu vice-
spanu Gozmanu ca presidele tribunalulu ceti fassiunea
si lu intrebã pre Siarcadi in limb'a magiara cã remane la
fassiune-si, la ce Siarcadi-si dede respunsulu era in limb'a
romana, carea d'in 4 assessori, unu fisealu, si unu nota-
riu (afara de presidele amintitu) nice unulu nu o posiede;
atunci presidele lu agrai in limb'a romana cam estu-modu:
„Dnule parinte! Dni'a ta ai dreptu si ori care cetatianu
ca sã se foloscsca de limb'a sa materna si in aintea ace-
stui tribunalu, cã-ci in asta privintia avemu si lege po-
sitiva, legea adevã despre egalitateu nationalã, inse de
õra ce acest'a lege inca nu este intrudusa inca nu au ac-
tivisatu-o („a ministerium még nem léptette (letbe“) si
asiã nu s'au facutu dispusetiune nici la acestu tribunalu
in a ta privintia, te rogu ca sã vorbesci in limb'a ma-
giara, cã-ci pentru ace'a nu-ti perdi nationalitateu, totu
romanu remani.“

Siarcadi la acest'a provocare a vorbitu ungu-
rescu, ca sã i se autentice fassiunea. — Eca dom-
niloru! o apucatura constitutiunale, prin carea se
potu elude si legile sancsiunãte. Ce e dreptu ro-
manii si celelalte nationalitãti n'au strigatu „õsan-
na“ legei despre egalitateu nationalã, nu au imbratiosia-
tu-o, nici cã s'au alipitu de ea pretindindu aplicatiunea
si introducerea ei spontanea, de-cum-va inse amesuratu
acelei legi, cine-va poftesce sã se lucre in spiritulu ei, de
unu jumetate de anu, de candu e depusa in archivulu
statulu, s'ar' fi potutu face dispusetiunile necesarie, ca
pre la tote lucrurile sã se aplice fãra impedecare. Noi in-
se punemu intrebarea: ministeriulu respectivu scrisu au
jurisdicciuniloru ca pana ce nu va emite d'insulu instruc-
tiunile necesarie pentru activirea acelei legi, ele sã nu
faca nemicu, respective ea acelei legi sã nu-i dãe ese-
cutiva?

Este lucru publicu câ articulu de lege 44 d'in an.
1868. s'au santiunatu prin Majestatea Sa in 6 diecemvre,
s'au publicatu in ambele camere in 7 diecemvre si s'au
depusu in archivulu statulu in 9 diecemv. ce este egal
cu publicatiunea, apoi scimu câ ori-ee lege dupa publica-
tiune (promulgare) este deobligãtorã; fiindu aeste asiã,
potutu-au ministeriulu sã suspenda prin ordonantia valõ-
rea unei legi dejã obligãtorie? sãn daea n'au facutu ac-
est'a, despre ce nici cã avemu cunoscintia, õre este ertã-
tu unei juridicciuni, sãu unei pãrti a ei integritorie, sã
aduca numele ministeriulu de acoperitoria si respective
sã-lu compromita?

Dorimu ca ablegatii nationali sã interpeleze in asta
privintia ministeriulu, ca sã vedemu cum stãmu cu le-
ge.

Cor.

Cuventulu de tron.

prin care Maiest. sa imperatulu a inehlsu la 15 maiu a. e.
sesiunea senatulu imperialu.

Onorãtiloru domni ai ambeloru case ale
senatulu imperialu!

Candu v'ati intrunitu inainte de doi ani urmandu
vocii Mele, imperiulu jaceã lovitu de sgudui, cari cu pu-
tieniu mai inainte l'au fostu atinsu cu gravitate mare. Atun-
si recomendãi probatei d-vostre intieleptiuni, dreptãti
si devotamentu patrioticeu estinele imperiulu si adi, spre
indestulirea Mea, si spre recunoscintã a D-vostre potu
dãce, câ ati justificatu predeplinu sperantiele Mele asie-
diate in D-vostre.

Misiunea D-vostre a fostu a creã una nõua ordene
a lucruriloru.

Drepturile constitutiunale ale regate-
loru si tiereloru reprezentate in senatulu
imperialu au trebuitu a se regulã de nou pre
basa legalã, a se staveri pre cale legalã dre-
pturile politice ale cetatieniloru, a se regulã
intr'una contie. e obligãtoria raportulu ace-
loru regate si tiere, câtra tieretele Mele de su
coronã ungueresca si pre langa tota autonomiã
constitutiunala a celoru doue complexe de
tiere, a se consolidã puterea intregu mon-
narcie.

D-vostre ati concursu la realizarea acestei opere
mari cu zelulu nobilu si abnegatiune devotata.

Una constitutiune, provieduta cu tãtegarantiele con-
stitutiunale si estu-modu capabila pentru una perfecti-
nare ulterioara, unesce regatele si tieretele reprezentate in
senatulu imperialu, caroru-a, in legatura cu dietele pro-
vincialili ofere unu terenu vastu in favoreu aministratiunii
autonomie. Legile fundamentali a le statulu asecura cetã-
tieniloru libertateu politica si cetatienescã.

Conventiunile incheiate intre regatele si tieretele repre-
sentate in senatulu imperialu, si intre tieretele Mele de su
coronã ungueresca, si inoirile legali basate pre aceste
conventiuni au regulatu raportele comuni si afacerile am-
beloru complexe de tiere.

Institutiunea de aperare creata in ambele pãrti ale
imperiulu dupa principiã consunatorie, si care pune in
viãtia obligamentulu comunu de aperare, nu numai cã a
strinsu mai tare legaturã unitãtii in giurulu monarcie,
ci i-a aredicatu si puterea. Acest'a si relatiunile
amicali câtra celelalte poteri, garantẽza
sustienerea si durabilitateu paciã, de care
imperiulu d'in punctulu de vedere alu pro-
moverii binelui sãu internu, are trebuinti:
neincungjurãvera.

Destinele si situatiunea imperiulu au pasãtu cu pre-
tensiuni mari in raportu cu capacitateu contributiunaria
a poporeloru. Numai prin incordare estordinaria li-au
succesu nisuinteloru unite ale reprezentantiei imperiulu
si ale guvernulu Meu, a pasã pre calea, pre carea se
pote sperã cã finacele statulu voru imbracã una forma
sanetosa. Restringeru economiei de statu in toti ramii, la
mesur'a cea mai strictã trebuintiei, reformarea inceputã a
a intregulu sistemulu pentru dãrile directe, in legatura cu
desvoltarea economiei, care aredica in toti ramii produc-
tiunii puterea capitalulu si a lucrulu, descãtenata prin
institutiuni liberale, dau prospectu pentru unu venitoriu,
care pre langa una impartire mai ecuitabile a dãrilor va
face uitate simãtibãle sacrficã, cari au trebuitu sã se aduca
pentru prestarea acelor dãri.

E facunda inse semenatur'a, care, onorati Domni,
in sesiunea trecuta ati imprasciatu-o prin toti ramii lega-
latiunii in favoreu acelu venitoriu.

Cu realizarea legiloru fundamentali de statu nouã
institutiune a judecatoriei imperiale se va pune câtu mai
eurendu in viãtia.

Prin acest'a se va implẽ una lacuna simãtã pana
acumu in conflictele de competentia si in casuri de certe
de dreptu publicu, era pentru pretensiunile singuratece-
loru regate si tiere, ce nu sunt de natura privata, se va
infintia una judecatoria, punendu-se singaratecii cetatieni
in positiune, de a-si conservã la casu de lipsa prin sen-
tintã unui tribunalu supremu drepturile politice garan-
tate prin constitutiune.

In intielesulu legiloru constitutiunali nenumerate
legi justitiaria au inceputu realizarea reformelor de una
importantia mare.

Dreptu ace'a tribunalele pentru causele de presa se
voru pune eãtu mai curendu in activitate, si de-si fatia
cu atãte-a agende importante, cari in sesiunea trecuta au
intrebuintiatu poteri D-vostre, nu s'a potutu elucrã unu
nou codice penalu, totu-si s'au intrudusu in legelatiunea
penala reformele pretinse in modu imperativu de umani-
tate si sciintia.

Independintã judecatoriloru proclamatã legalmin-
te s'a staveritu prin una lege coresponditoria acestui
principiu fundamentalu si referitoria la manipularea dis-
ciplinei, si legea acest'a in legatura cu despartirea depi-
nu realizata a justitiei de câtra aministratiune va aredicã
autoritateu tribunalelor confirmandu increderea in nepre-
ocupatiunea sentintiloru lor.

Aministrarea justitiei militare s'a restrinsu la cause

penali, inse considerandu cerintele neopumnare ale disciplinei militari, i-s'a deliniat si in privinta acést'a cele mai restrinse margini.

Noua institutie avocatala pregatesce talentului si sciintiei terenul cel mai liber.

Regulamentul concursualu pasu de curendu in vietia va satisface in modu de multu doritu recerintelor lunei comerciale.

Arestarea pentru datorie, ca midiloeu esecutiunалу, s'a delaturatu; si prin stergerea legiloru de usura, movibilitatea capitalului precum si productiunile cari se baséza pe acel'a s'au eliberatu d'in veshiele lor bariere.

Infintia noueloru fidei-comise s'a pusu su scutul poterii legelative; impartirea libera a imobileloru si a pamentului s'a inlesnit in mesura forte mare. Legatur'a feudala se apropia de rezolvare; ereditatea bunuriloru tieresci va fi in scurtu tempu pretotindene cea a dreptului comunu cetatienescu.

Unu numeru mare de alte legi a resolutu cestu diferite pre terenul justitiei si alu aministratiunii, alu comerciului si alu financelor.

Aministratiunea s'a simplificatu in modu insemnatu; dvostra a ti facutu pentru imbunatatirea stării oficiantiloru si a sierbitoriloru, ce s'a potutu in starea presinte strimtorita a financelor statului, face.

Liniele cele mari ferate, pentru a caroru edificare a ti oferitu cu promtétia midiloele necesarie, voru promove cu rapediune perfectiunarea intregului sistem austriacu de transportu facundu comerciulu si industri'a capabile pentru una desvoltare graduata.

Legea despre regularea Dunarii la Vien'a va contribui la realisarca urgente a unei probleme forte importante pentru interesele comerciali ale totoruru tierelor de langa Dunare.

Nenumeratele conventiuni postale, telegrafice si comerciale inchiata cu alte state si supuse aprobării dvostre, au promovatu si largitu raportele comerciului austriacu.

Legea despre tribunalele industriarie va introduce si la noi una institutie, care in alte tere s'a aretatu p'actica.

Dvostra v'ati ingrigitu si de interesele mai inalte, morali si spitetuali a le poporatiunii representata prin Dvostra.

Egal'a indreptare a apartienitoriloru totoruru confesiuniloru recunoscute in statu, proclamata prin legile fundamentali ale statului, prin legea relativa la raportele interconfesiunali, a castigatu spresune concreta.

Respectandu marginile poterii besericesci si seculari casatori'a civila s'a restituitu de nou si largitu.

Raportulu scolei cátra beserica, fára a trunchia binefacatori'a influinta a aceste d'in urma s'a regulatu in modu corespunditeriu chianfrieri importante a instructiunii poporului.

Speru, cá aceste dispuasetiunile se voru sustiene ca bas'a permanente a unei activitati pacifice si consunatoria a statului si beserice.

Totu-de-una data dau spresune firmei sperári, cá intenerit'a instructiune populara care prin legea scolara sanctinnata tocmái acuma de Mine, e chianata a se aredicá la inaltímea corespunditeria culturii presinti, va oferi patriei ace'a abundancia de sciintia si capacitate, care conformu atestateloru istoriei forméza bas'a cea mai sigura a poterii si a bune stári a statelor si poporelor.

Daca onorat Domni, acum la finea unei sesiuni de doi ani vi veti representá de nou inaintea ochiloru sufletului Dvostru vastulu cercu alu incordatei D-vostre activitati, atunci sinulu D-vostre se va implé de con-

sciintia detorintelor implinite cu fidelitate si onore, imprumutandu-vi noue poteri pentru marile probleme cari ve ascépta inca si pentru a caroru rezolvire ve voi conchiama de nou.

Speru inse si dorescu, cá atunci se particepe cu Dvostra la opera si lucrulu comunu si acei-a, cari adi se mai retragu inca.

Austria se fia acca patria mare, care e chianata a imbracisia cu dreptate, buna vointia si considerare egala a intereselor si insusírilor, tote poporele sale diferite, vorbésca ele veri-ce limba.

Constitutiunea e terenulu, pre care se pote ajunge scopulu acestu-a, si sum convinsu, cá pre acelu-a popore voru poté ajunge intre sine la contielegerea, ce trebuie se urméze, pentru cá numai Austria e, care ofere totoruru poporeloru sale scutu si conservarea independintiei si insusintiloru sale.

Nr. 366.

Onoratiului Cleru alu Diecesei Oradane greco-catoice si totoruru Credintiosiloru mireni ai acellei-a-si diecese.

De si baserica lui Cristosu este autonoma séu nedependente de la puterea lumésca, totu-si prin imprejurarea cea cá Baserica catolica in Ungaria a fostu baserica statului, a fostu precum su parimirea Statului ca religiune dominanta, asié si su tutelafulu Statului, bunurile si fundatiunile ei le-a aministratu Statulu, scolele si crescerea tinerimei le-a chivernisitu puterea lumésca, candu alte confesiuni religiunarie fára influinta poteri lumesci ele si-au chivernisitu averile si trebile sale besericesci si scolari, statorindu-se prin legile d'in 1848 asemenea indrepturie a totoruru Confesiuniloru religiunarie inaintea legi, lucru firescu este, cá si baserica catolica se aiba acca autonomia séu nedependinta sa de la puterea ocarmuitoria lumésca, si asié averile si fundatiunile beserice se se ide d'in man'a ocarmuirei, si se se resemne Statului basericescu catolicu, ca se se intemple acést'a, e de lipsa, ca se se constitue unu statu basericescu catolicu, nu numai d'in preotime ci si d'in mireni, ca o representatiune a totoruru membriloru baserice, pentru alu carora bine sufletescu s'au cascigatu acele averi si fundatiuni.

Pentru ace'a Episcopii catolici adunati la olalta au asiediatu nesce statute de legere, prin Majestatea Sa intarite, pentru unu Senatu, séu spre o consultare, prin carea se se statorésca modulu cu carele se se conchiame si se se adune reprezentanti'a basericesca spre asiedierea definitiva a statutelor Statului basericescu catolicu. Firesce cá noi greco-catolicii, ca catolici, cari avemu parte d'in acele averi comune catolice, nu potemu se remanemu afara, ci ca asemenea indrepturiti debue se avemu si cuventu ca alti catolici de altu ritu. Majestatea a Imperatulu si Regele Apostolicu preabunulu nostru Parinte, carele este Patronulu baserice noastre conformu proipectului Episcopiloru a sanctiunatu, ca si noi greco-catolicii se avemu cuventu, si asemenea ca si cei de ritulu latinu dupa numerulu credintiosiloru nostri se fimu reprezentanti la acele adunari autonome besericesci.

Diec'sa nostra greco-catolica oradana are de a tramite la acést'a consultare preliminaría afara de episcopu, unu Preotu, pre carele lu-va alege Cleru-

lu, si trei mireni d'in intielegintia, cari voru fi alesi de credintiosii mireni. Alegerile trebuie se se intemple mai inainte de 20 Juniu anului curinte. Pentru alegerea unu preotu diecesanu s'a statoritu, cá fiecare preotu fára deosebire se fia alegatoriu, si se se pota alege, acestu dreptu lu-au si Profesorii de la gimnasiulu de Beiusiu cari suntu preoti santiti. Modalitatea alegeri deputatului Preotu s'a asiediatu asié, ca fiecare Preotu distinsu intru o epistola sigilata se faca cunoscutu Episcopului pre cine-lu alege elu d'intre preoti, d'in afaru pr epistola se fia scris cuvintele urmatorie: In treb'a alegeri autonome d'in deregatoria.

Eu nu voiescu a restringe séu a limita dreptulu datu Clerulu prin sanctiunea Majestatei Sale, care are de a face alegerea liberu si fára aternare, dupa judecata propria: totu-si pentru crutiarea speselor caletoriei si petreceri in Pest'a, care spese alegatoriulu leru ar' debu se le deé alesului, bine aru fi ca la acést'a Consultare preliminaría se se aléga Canoniculu a lateru episcopescu Reverendissimulu Domnu Ioanu Szabó, carele are detorintia de a petrece pre episcopu in caletoria. Prin acést'a inse nu facu presiune, alegeti pre carele veti voi.

Era d'intre mireni nteleginti ai diecesei credinciosii mireni voru alege d'in intelegintia mirenesca diecesana trei, si pentru casulu de impedeare a cutarui din cei trei, inca doi suplinitori. Alegerea se va face dupa statutu prin protopopiate cu modalitatea urmatoria:

Fiecare protopopu va incunoscutia terminulu séu diu'a alegeri in fiecare parrochia distinsu, si in diu'a alegeri séu elu in persóna séu altu preotu ca deputatu protopopescu se va infatisia in locu, pana atunci preotulu loculu cu mai marii comunei parochiale, facundu cunoscuta diu'a alegeri parochianiloru, va face mai in ante conscrierea alegatoriloru, dreptu de alege avendu fie-care credintiosu crestinu bunu trecutu de 24 de ani de sine statatoriu capu de familia, care implinesce detorintiele sale cátra baserica si scola. Venindu dara Protopopulu séu deputatulu lui pre diu'a alegeri in parrochia, pre cei conscri si preotulu localu si pre mai marii comunei i va chie má la actulu alegeri, votulu séu fie-care lu-va dá séu prin cuventu séu in scrisu, si dupa-ce au votisatu toti, resultatulu voturilor se va luá la protocolu suscrisu de protopopu, preotu si mai marii comunei séu Curatorii intaritu cu sigilu parochialu si ob. sigilatu se va tramite la Episcopu d'in deregatoria in treb'a alegeri autonome. In fiecare parrochia se voru alege d'in intielegintia greco-catolica trei, apoi pentru casu de impedearea cui-va alti doi suplinti, asié dara, cinci, numai se se insemne in Protocolu cari sunt alesi ordinari si cari sunt cei suplinti.

Cu acestu privilegiu findu Diec'sa acést'a estinsa in 6 Comitate dela Somesiu pana la Muresiu, si asié credinciosii nostri nu cunoscú pre toti intielegintii nostri cari se ne pota representa cu onóre intru o adunare tierana, pre fruntasi i facemu cunoscuti, cari suntu:

Alesandru Romanu locutoriu in Pest'a ablegatulu, talu; Ioanu Cucu representante dietalu; Iosifu Vulcanu literatu romanu locutoriu in Pest'a, cari nu aru avé trebuintia de spese de caletoria, de la credintiosii nostri. Ioanu Gozmanu vice comite in Orade; Ioanu Siorbănu fostulu capitanu supr. in Chioru, locutoriu in Orade; Iosifu

ROSIORNA

Anonimale limbice

in diurnalele d'in Romani'a.

(Finc.)*

„Unii candidati publica istoria bolnaviloru ce au aflatu mai interesanti, si adaoga observatiunile loru personali.“

Prin bolnavi intielegandu-se omeni, in locu de „ce au aflatu . . . „trebuca se sté: pre cari i au aflatu mai interesanti. — Apoiacui observatiuni le adaugu? ale bolnaviloru? — asié e bine „a lor“, — séu dora ale candidatiloru? in casulu acestu-a ar' fi de a se esprime: „Unii candidati publica istoria bolnaviloru, pre cari i au aflatu mai interesanti, si adaoga observatiunile sale personali.“

„Dr. Nica va fi atacatu de D. Maldarescu si Negura“ si asié inca cinci atacuri dupa olalta.

A atacá pre cine-va insemnédia atát'a, cátu alu agredá cu vorbe insultatorie, séu togma cu puterea fisica in modu grobianu si cu scopu de a lu vatamá, rani, séu togma ucide; — deci mai gat'a suntemu a crede, cá dr. Nica n'a fostu atacatu, ci impugnatu prin dispute, objectiuni si argumente sciintifice.

„Nici odata la noi n'a fostu unu Senatu.“

Ce cauta aici „unu“ care stramuta totu intielesulu, si

*) A se vedé nr. 50 si 51.

ne silisce — in contr'a intentiunei autorelui — se precepemu d'in sentintia citata, cumcá acolo fára indoiela au fostu mai multe senate.

„In cátu camer'a deputatiloru se contie in sinulu iei si acelu elementu . . .“

Verbulu: contienu, in modulu conjugativu, person'a 3-a in singulariu se esprime: „contiena.“ — Deci form'a ast'a culinara sé o lasámu inca pana la o dí pentru poporu, elu inca mai pote se tie (tiena) puie (pana) fára de a se poté trage la respunsabilitate; noi inse se ne precepemu misiunea, sé ne inaltíamu preste obscurantismu, cá-ci cu tiindu si contiindu, compundu si puindu (!) in secululu alu 19. nu pre mare servitiu vomu face literaturii nationale; — „in sinulu iei“ — in sinulu séu.

„Acesta incercare asolvit'a institiunea de cele ce i se imputáu, séu d'in contra confirmat'a, si inca cu prisosu tote temerile ce amorea patriei si a libertatii desceptase contra aceste institutiuni?“

Atáte cuvinte alese fára de nici unu intielesu!

„Ecilibriulu daca ar' fi turburatu prin vr'o cauza intemplatoria . . .“

Causa intemplatoria!

Rom. Jul. 3. „Ori cari ar' fi opiniunile fie-carui asupr'a aceste institutiuni, prin ori ce impregiurari, si d'in ori-ce cause, faptulu este c'avemu unu Senatu.“

Pentru eruarea intielesului aceste propusetiuni incurcate éra-si suntemu siliti a conjecturá; ore nu ast'a a vrutu autorulu sé dica: „ori cari ar' fi opiniunile cui-va asupr'a

acestei institutiuni, asupr'a impregiuráriloru si a causeror, care i-au provocatu esistintia, faptulu este cá avemu senatu.

„a vedé nr. de ieri.“

Infinitivulu acestu nefericitu, care nici intr'o limba nu se pote legitimá, ar' fi de a se esprime cu imperativulu, propriu si atátu de corespunditeriu geniului limbei romane: „se se véda nr. de eri“, — séu: „vedi nr. de eri.“

„Daca nu este placutu a fi cine-va domnu in Serbi'a nu este lesne a fi Senatore in Bucuresci.“

Propusetiunile aceste éra se formédie unu periodu; inse, cum stau aninate, formédia duoa propusetiuni care n'au alta legatura intre sine, de cátu cá un'a urmédia nemediatu dupa ce-a-l-alta.

Noi, dato non concesso, daca aru fi constatatu, cum-d'anume nu e lucru placutu a fi cine-va domnu in Serbi'a ast' feliu amu fi formulatu periodulu:

„Precum nu este lucru placutu, ca se fia cine-va domnu in Serbi'a; asié nu e lesne, sé fia cine-va Senatore in Bucuresci.“

„Acestu adeveru bine constatatu, se cercetámu . . .“

Noi: dupa constatarea acestui adeveru se cecetámu. Rom. 7 Iul. „Este mare diua de asta-di, pentru ca este diua de victoria a intunerecului asupr'a luminei.“

In sentintia ast'a, asié credemu, s'a vârítu erore séu de péna, séu de tipariu; cá-ci nu potemu supune, ca D. autoru sé preamarésca intr'adinsu diu'a acea fatala, in care a reportata intunereculu victoria asupr'a luminei.

Romanu avocat in Orade; Toma Costinu proprietariu locuitoriu in Orade; Ioanu Veress asesoru comitatensu in Orade; Gerardu Wégghs avocat si posesoriu in Beiusiu; Ioanu Vass avocat in Beiusiu; Petru Erdélyi avocat in Orade; Iosifu Nistoru fostu subjude in Piscoltu; Iosifu Pap fiscalu diriginte alu Domniului episcopescu in Beiusiu; Demetriu Iancio posesoriu in Beiusiu; Ambrosiu Cretiu avocat in Beiusiu; Ioanu Erdélyi posesoriu in Beiusiu; Vasiliu Ignatu avocat in Beiusiu; Alesandru Végghs avocat in Beiusiu; Iosifu Nistoru avocat in Pancota comitatulu Aradu; Alesandru Nistoru medicu in Pancota; Simeonu Stanu subjude in comitatulu Satumariu; Vasiliu Pap avocat, vice-notariu comitatensu de Satumariu; Alesandru Frentiu avocat in Satumariu Vasiliu Fabianu posesoriu in Zsadány; Nicolau Nilvanu avocat; Stefanu Szilvássy protonotariu comitatensu in Makó; Emericu Fejérváry posesoriu in Makó; Ioanu Blazsoviu fiscalu cameralu in Batonya; Simeonu Desanu avocat si subjude Demetriu Brindusiu avocat; Iuliu Balcu notariu in Makó; Ladislau Pák avocat in Makó; Antoniu Venter vice notariu comitatensu in Orade; Augustinu Szabó jude orfanolu; advocatu, Georgiu Horváth avocat, Desideriu Borbola juratu, Georgiu si Petru Domisia jurati; inse se pote alege ficarele credintiosu bunu treutu de 30 ani care sci a ceti si a scrie.

Si candu noi greco-catolicii impreuna cu catolicii de ritulu latinu nu subordinati ci coordinati asemenea indrepturii luamu parte noua competentie in consultările si adunările autonomii a biserice nostre greco-catolice, ma evincandu se acea cu colucrare impreunata, va urmă si autonomia biserice nostre si constituirea Statului greco-catolicu bisericescu, carele va primi sub aministratiunea sa autonoma Fundulu Bobianu si totu ce se afla in man'a Guberniului ardeleanu. Clerulu nostru cu mai inalt'a intieleginti'a sa precum si mireni voru sci despretiui infrecările neintemeiate, cari prin Foiele romane se manifestedia. Cerculariulu Episcopiloru in limb'a latina, si pentru ruteni in limb'a magiara se alatura. Alegerile se se facea cătu mai iute. *

Oradea Mare 12. Maiu 1869.

Adeveratu parinte
Iosifu Papp-Szilágyi m. p.
episcopulu Oradei.

Invitare

la conferinti'a literaria publica a societatii de leptura a junimii romane de la academi'a juridica si archigimna siulu d'in Oradea-Mare.

Societatea sus crisa si-implinesce o detoritia placuta, venindu a incunescentia pre on. publicu, că va tienē in 3 jun. (Joi) an. cur. ser'a la 1², 8 ore conferinti'a literaria publica, cu ararea orcestrului si a corului tenerimii se arului domesticu in sala otelului la „Vulturulu negru;“ care produptiune a societati va fi urmata de o academi'a limbistica (dechiamatiuni in mai multe limbe) din partea tenerimii seminarului amintitu; dupa urmatoriulu programu:

A) Conferinti'a literaria a societatii de leptura.

1.) „Cantecul salutatoriu“ in cvartetu mestecat intonat de corulu vocale alu alumniloru seminaristi su conducerea maestrului de cantu Weinpolder.

2.) „Discursu de deschidere“, rostitu prin D. Conducatoriu alu societatii, Iustinu Popfiu.

3.) „Mersulu tenerimii romane din Oradea-Mare“ piesa musicale, compusa de Fejérváry, ese-

*) La obieptulu acestu-a vomu reveni in nr. v. Red.

„Omulu... voeace... se desvolte sacrele germine de virtute, pre cari natur'a a asiediatu in anim'a lui.“

Sacrele germine, care natur'a le-a asiediatu...

„a face d'intr'insulu unu artisanu...“ dora artistu. „Da, tendinti'a intelectuale a tempului nostru este...“

Tendinti'a intelectuale a tempului!

„Tecnologia aduse in asia scurtu tempu artiloru si umanitati'ai mai multe inbunatatiri, decatu nu a pututu se dobendesca in numerosi secolu cercarile orbului empirismu.“

Sentinti'a a duoa noi asiē o-amu legā de cea primaria: decatu căte a potutu se dobendesca in numerosi secolu d'in cercările orbului empirismu.

„mediile mai pucinu costisitoare.“ costisitoare! Rom. Sept. 13. „Ministeriulu de resbelu pregatesce tramitarea a 80,000 de omeni in caminele loru...“

Ah! ast'a nu se pote crede. Deci mai plecati suntemu a intelege asiē: că ministeriulu va tramite multimea ace'a de omeni, nu „in“ camine, ci „la“ caminele adeca la vetrele, la casele loru.

„Afaa d'in Cadix, Malaga, Cartagene, Ferol, Galitia este in arme.“

Prepusetiunea „d'in“ schimoscesce totu intielesulu esprimendu adeca, că Malaga, Cartagena... suntin arme, dar' nu in Cadix, ci afaa d'in Cadix, langa Cadix — Ar' fi trebuitu

cutata pre violina, flauta, si clarinetu de orcestrulu alumniloru seminaristi cu cooperarea Dhu juristu Stef. Marcu, su conducerea maestrului de musica Fejérváry.

4.) „Resunetu“ (unudevotamentu fam. Hurmuzachi) poesia de A. Muresianu dechiamata de Ales. Lucaciu stud. de cl. 8.

5.) Bravura celoru 19 ploiasi la aperarea cetatii Nemtiu si domn'a Ruesanda“ schitia istorica compusa si rostita de Georgiu Rudeu jur. de I. an.

6.) „Diorile frumoase“ cantecul nationalu in cvartetu barbatescu, intonat de corulu amintitu.

7.) „Movila lui Burcelu“ balada de V. Alexandri, dechiamata de Ilia Bozganu jur. de an. 3.

8.) „Po pourri“ d'in opera Traviata“ piesa musicale esecutata pre violina si flauta de orcestrulu amintitu.

9.) „Trilogu despre barbati si femece“ campusu si prudu de G. Fejér Vas. Indre jur. de an. III. si Ioanu Popu jur. de an. I.

10.) „Mama lui Stefanu celu mare“ cantecul nationalu in cvartetu mestecat intonat de corulu amintitu.

B) Academi'a limbistica a alumniloru seminaristi.

1.) „Trei floricele“ piesa musicala esecutata pre violina si flauta de arcestrulu amintitu.

2.) „Dechiamatiune romana:“ Umbra lui Mihaiu balada de Har. Grandea, dechiamata de Aureliu Popu stud. de cl. 7.

3.) „Dechiamatiune magiara:“ „Pokainé“ balada de Paulu Gyulai dechiamata de Nic. Maioru st. de cl. 7.

4.) Dechiamatiune germana: „Die Mutter Stefans des Grossen“ balada de Bolintinenu, tradusa de Stauffe, dechiamata de Ludovicu Rezeiu studintu de cl. IV.

5.) „Cantulu lui Horja“ in cvartetu barbatescu intonat de corulu amintitu.

6.) Dechiamatiune francesca: „L'Occident“ poesia d'in meditatiunile lui „Alf. Lamartine“, dechiamata de Mich. Popu stud. de cl. V.

7.) Dechiamatiune italiana: „La battaglia di Maclodio“ poesia d'Ales. Mauzoni, dechiamata de Georgiu Sfurle stud. dech. VI.

8.) Dechiamatiune romana: „Romanulu“ poesia de Georgiu Tautu, dechiamata de Ioanu Cocisiu studintu de cl. II.

9.) Mersulu lui Mihaiu“ piesa musicala, esecutata pre violina, flauta, si clarinetu de orcestrulu amintitu.

10.) „Discursu de inchiare“ rostitu de D. Conducatoriu.

11.) In urma: „Resunetu nationalu (Desceptate Romane) esecutatu de corulu vocale si de orcestrulu la olalta.

Corulu si orcestrulu teneriloru seminaristi va cooperā din bunavaintia Rdis. Dom Joanu Popu canonicu, abate si rectoru samin.

Sal'a va fi ajuslata elegantu. Intrarea gratuita. Dupa produptiunea literaria se va arangia in acea-si localitate petrecere de jocu.

Aducemu aceste la cunoscinti'a publica cu acea speranti'a magulitoria, că pre a on. publicu romanu din locu si din provincia, care manifesta la tote produptiunile nostre de pana aci o interesare atātu de viua catra modest'a nostra societate ale tenerimii ni va fericiti si la acēsta produptiune si petrecere nationale cu presinti'a sa multu pretiuita intru unu numēru imbucuratori, conferindu si prin acēsta la incuragiarea tenerimi romane, pe cariera

dara a se scria: Afaa de Cadix, Malaga, si Ferol... este in arme

Rom. Nov. 5. „Lemne de stangeni numai ceru. Unu ceasu de Bucuresci.

D'in cuvintele „lemne de stangeni“, ar' potē cine-va se proaupuna, sēu dora togm'a se crēda, cumcā acolo undeva esista o specie deosebita de lemn, numitu Stangenu, — precum sunt speciile diverse de lemn de bradu, ulmu, ceru, fagu, plopul s. a. Dupa ce inse asta specie nu esista, noi asiē intielegemu publicatiunea ace'a — si asiē emendāmu propusetiunea: Stangeni de lemn de ceru, — sēu: lemne de ceru taiate in Stangeni. Mai incolo: „Unu ceasu de Bucuresci“ de ora-cē „unu ceasu de Bucuresci“ insemnēdia atāt'a cătu; unu ceasu — orologiu — facutu in Bucuresci; care nu pote avē nici o legatura cu lemnele publicate; ne aflāmu motivati a crede, cumcā proprietariulu lemnelor acelor-a a voitu a spune distanti'a loru de la Bucuresci, si in casulu acestu-a ar' fi de a se scria: Unu ceasu — ora — de la Bucuresci.

„De inchiriatu si de vendiare“ si era: „se inchiria si se vinde casele cu Nr...“

Dupa ce proprietariulu nu pote de odata si vinde si da in chiria casele acele, ci numai sēu a le vinde, sēu a le da in chiria, ar' fi trebuitu a se scria: „de inchiriatu, sēu de vendiare;“ „se inchiria, sēu se vendu (in pluralu) casele cu Nr...“

Rom. Nov. 9 „painea,“ pentru ce nu: panea? „Meseriasii nostri... iubindu-se intre d'insii...“ „Cāti-va cetatieni... chipsuira intre d'insii...“

marita a desvoltării nationali a sciintieloru si artiloru frumoase.

Data in Oradea-Mare 20 Maiu an. 1869*)

Iustinu Popfiu

Elia Traila

conducatoriulu societ.

not. coresp.

Romani'a.

Sesiunea camereloru s'a deschisu in 11. maiu c. cu urmatoriulu mesagiu cetitu de cătra M. S. Principele inaintea totoruru corpuriloru Statului si a corpuulu diplomaticu.

Domniloru senatori,

Domniloru deputati,

Disolverca adunării deputatorulu a intreruptu lucrările corpuriloru legiutorie, cu pucine zile inaintea termenulu normale de inchidere.

In virtutea art. 95 d'in constitutiune cu v'amu convocatu pentru diu'a de asta-di, spre a complectā sesiunea ordinara a anului 1868—1869.

Domniloru deputati,

Unu conflictu s'a fostu radicaat intre ministeriulu meu si intre fost'a camera a deputatorulu. Acēs'a m'a decisu a face apelu la tiēra. Tiēra alegendu-ve s'a pronunțiatu.

Domni'a-vostra, representanti ai natiunii, cunosceti cari suntu adeveratele nevoe si trebuintie ale ei. Tote clasele societatii sunt insetate de imbunatatiri morali si materiali. Dara aceste-a nu se potu dobandi de cătu prin pace si stabilitate, detorite numai unei intime armonie, unei pline increderi intre poterea esecutiva si intre poterea legislativa.

Sum dara in dreptu a crede că veti acordā totu luminatul si energiculu d-vostru concursu ministeriulu meu, carele si elu, prin actele sale, de o perfecta legalitate, se va sili a mantienē acēsta armonia, si a meritā constituțional'a d-vostru aprobatuione.

Domniloru senatori si

Domniloru deputati,

Mi pare rēu că sunteti convoati intr'unu timpu candu agricultur'a, marea sorginte a avutiē nostre nationale. reclama activitatele celoru mai multi d'intre d-vostru.

Guvernulu meu va cătu a ve face posibilu cătu mai eurendu reinturnarea pre la ocupatiunile d-vostru, pentru ca, cu atātu mai multu, se fia in dreptu de a ve cere unu sacrificiu de timpu mai indelungatu, in viitori'a sesiune de ērna.

Totu-si ore-cari cestiuini de o mare importantia, suntu inea de resolvatu. Ele prin urgentia loru, nu voru potē fi amanate pana la viitori'a d-vostra intrunire. Ministrii mei dara ve voru supune proiectele privitorie la aceste cestiuini.

Punu tmeicu, domniloru, pre patrioticulu d-vostru concursu, hranesu convictiunea că fe-care dia activității d-vostru, va fi intrebuintiata spre binele țerei, si dara ve si urezu ca Dumnedieu se bine-cuvinteze lucrările domnieloru-vostru.

CAROLU.

(Semnati) Dimitrie Ghica, M. Cogalniceanu, Al. G. Golescu, B. Boerescu, Colonelu Duca, Al. Cretiescu.

Bucuresci, 29 Aprile 1869.

No. 799.

„Rom.“

*) Prea onoratele redactiuni ale celoru-alalte diurnale nationali sunt rogata a luā si ele notiia despre acēsta produptiune, spre a se indemnā si fratii nostri d'in alte parti la astfelu de lucruri bune si frumoase.

De ora-ce nici iubirea nu se estinde afaa d'in oerculu meseriasiloru, nici chipzuirea d'in alu cetatienilorulu, — in ambe propusetiunile in locu de intre d'insii“ ar' fi trebuitu a se scria: „intre sine“ — asiē dara: „iubindu-se intre sine; chipzura intre sine...“

Totu in acelu-a-si Nr. intre: Declaratiile de casatorie:

„D (adeca Domnu) Rusandu Georgie servitoriu cu...“

Asta liberalitate, in titulatur'a unui servitoriu, e mai multu decātu curiosa! Si daca unu servitoriu se titulēdia „Domnu“, in relatiune cu pusetiunea servila acestu-a ce titula se va da unu Domnu de o stare innalta in societate?! Rom. nov. 15. „Pietri de mori frantiudiesci... de tote marimile...“

Câte cuvinte, atâte sminte! Noi amu scrie: „Petre de mora, francesci... de tota marimea.“

D'in aceste se va convinge o. Publicu cetitoriu — si D. P. M. a) cum-cā cu nimicu nu au au mai multu dreptu fratii de preste Carpati a ne imputā noe anomaliele limbistice, de cătu noi loru; pentru că pana acum in privinti'a scrierei corecte a limbei „Illiacos intra muros peccatur et extra;“ b) cum-cā cu atātu mai mare detoritua avemu si noi si ei a ne purisā limb'a cu lapedarea cuvintelor straine si necorespondictorie, a-o inbogati cu formarea si intrebuintiarea cuvintelor noue, si a-o cultivā conformu naturei ei, regulelor gramaticale si postulatelor sintactice.

Satumare, in diec. 1868.

Petru Branu.

protop. si prof. rom.

Dispusețiunile poștei române.

De la direcțiunea generală a telegrafelor și poștelor în România.

(Fine.)

Formulele declarațiilor de mesagerie (Fracht)

Biourile române asupra cererilor tramitatorilor, voru procuragratif formulele pentru declarații.

T a c s e.

Obiectele de mesagerie d'în și pentru strainețate, sunt supuse până la și dela fruntari'a română, tarifei interne poștali.

Pentru teritoriul strainu, taxele se voru calculă conformu tarifelor stabilite de câtra administrațiunile respective.

Direcțiunea generală a poștelor din România va procură biourilor române, indicatorii distanțelor și tarifele necesare pentru francarea obiectelor de mesagerie, cu destinațiune în principatele țerei streine, în data ce administrațiunile respective i voru procură și ei documentele necesare întru stabilirea oștelor tarife.

Obiectele de mesagerie adresate la biourile poștali austro-maghiare stabilite în Turci'a, nu se potu expedi decatu francate până la fruntari'a română de este.

A b o n a m e n t e l a d i u a r i e.

Biourile poștali române voru primă și efectua abonamente la diuarele ce apar în strainețate, sub condițiunile ce li s'au comunicat de catra administrațiunile poștali austro-maghiare.

Aceste abonamente se voru face:

La 1 Ianuaru pentru 3, 6 și 12 luni.

„ 1 April, numai pentru 3 luni.

„ 1 Iuliu, pentru 3 și 6 luni.

„ 1 Octobru, pentru 3 luni.

R e s p u n s a b i l i t a t e a.

(Convențiunea internațională art. 16, 39 până la 43.)

Condițiunile de garanție pentru tramiterile de totu felulu incredințate sevitului poștal spre a fi expediate în strainețate, precum și acele sosite din strainețate spre a le înmână destinatarilor în România, sunt cele următoare:

a) Perderea unei tramiteri (scrisore, imprimat, proba marfa) recomandată, obligă pe administrațiunea pre alu carea teritoriul s'a intemplată acea perdere, a plăti tramitatorului o despăgubire de 50 lei noi, în intervalulu de două luni cu începere d'în diu'a în care și-a formulat reclamantulu cererea.

b) Pentru obiectele de mesagerie s'au regulat următoarele condițiuni:

1. Valoarea declarată de catra tramitatoru este bas'a garanției acordată în casu de perdere seu stricatiune, afara numai deca administrațiunile poștali interesate ar' dovedii, că valoarea declarată eră mai mare ca valoarea reală a obiectului perdutu. În asemenea casu administrațiunile nu sunt obligate decatu la despăgubirea ultimulu costu.

2. Candu expeditorulu nu va declară valoarea, nu are dreptu decatu la o despăgubire proporțională cu pagub'a reală pricinuită prin perdere. O asemenea indemnitate nu va potè trece nici odată peste 3 lei n. 75 bani, de livre (1/2 chilogramă) seu fracțiune de livra.

3. Ca regula generală, indemnitatea se platesce expeditorului. Se potè înse plăti și destinatarului, candu expeditorulu va adresă o cerere espressa seu candu nu se va puti gasi.

Sunt scutite administrațiunile poștali de răspunderea și îndatorirea la despăgubire pentru perderi și stricțiuni:

1. Deca perderile seu stricțiuni sunt rezultate d'în casu de resbelu, destulu numai ca publică s'fă prevenit mai dinainte, că post'a nu ia asupra-i nici o răspundere.

2. Deca au rezultat din natur'a chiaru a tramiterii seu din neingrigeria tramitatorului.

c) Administrațiunile poștali nu răspund de pagubele indirecte și de beneficiile nerealizate.

d) Nu iau asupra răspunderea nici în următoarele casuri:

1. Deca stricțiuni nu voru fi fostu constatate chiaru la sosirea obiectelor și înainte de primirea lor de catra destinataru.

2. Deca împachetarea nu are nici unu semn pe d'în afara de stricțiune seu udatură.

3. Deca la unu pachetu declarat cu valoare seu o scrisore cu bani, greutatea obiectului la sosire este conformă cu greutatea constatată de catra biourulu ce a expeditu.

e) În casu de întârziare, administrațiunile contractante nu sunt responsabile decatu numai atunci candu întârziarea ar' fi adusu o complectă seu parțială și nereparabilă stricțiune în contenutul pachetului.

În nici unu casu administrațiunile nu sunt responsabile pentru variațiunile cursurilor seu ale piații.

f) Cu începere de la dat'a depositului obiectului, se acordă expeditorului unu terminu de șase luni pentru a-si pretinde drepturile la despăgubire.

Dupa expirarea acestui terminu nu i mai remane dreptu reclamantului la nici o despăgubire

g) Administrațiunile poștali ale României și ale monarhiei austro-maghiare, răspund reciproc de perderile și

stricțiunile intemplate în percurșurile lor, dupa principiile mai susu indicate.

h) Deca o perdere seu stricțiune se va intempla asupra unu percurșu strainu administrațiunilor României și monarhiei austro-maghiare administrațiunea intermediară va comunică administrațiunii streine, reclamațiunea expeditorului cu același interesu ca pentru propriile sale tramiteri și conformu cu dispozițiunile convențiilor edistente.

i) Nu se acordă garanția banăscă pentru scrisorile, imprimatele de totu felulu și probele de marfuri nerecognate.

O b s e r v a t i u n e g e n e r a l a.

Pentru orice dispozițiuni și taxe nementionate în anunțulu de față, direcțiunea generală invita pre publicu a luă cunoștințe de convențiunea poștală închiată între România și monarhi'a austro maghiară, de regulamentulu ei de execuțiune, precum și de tarifele și instrucțiunile publicate în privinț'a acest'a.

1869 Martiu 21 st. n.

Directore generale C o c i u.

Respectiv'a înștiințare d'în partea Austro-Ungariei se publică cu Nr. 1364 1869 și dupa sunetulu decretulu min-de comerțu diu 10 Febr. 1869 Nr. 1990, se executa pe basea convențiunei poștale începuđu dela 1-a April, candu expeditiunile poștelor austriace în Bucuresci, Galati, Brai'a, Giurgiu și Ploiesci încetară cu activitatea în 31 Martiu 1869.

„În locul celor încetate voru susta următoarele comunicățiuni poștale:

Între Bucuresci și Brașov; Sinouți și Mihaleni; Orșov și Turnu Severin pre tota diu'a. De 4 ori pe săptămână: între Rimnic și Sibiu; de 3 ori: între Sucev'a și Folticești, Boiana-Serata și Adjudu. De 5 ori v'er'a și de 3 ori őr'n'a: între Giurgiu și Ruscicu; de 2 ori v'er'a și odată őr'n'a între Galati și Tulci'a; de 3 ori v'er'a și de 2 ori őr'n'a: între Calafatu și Vidinu.

Portulu pentru o scrisore simplă de 15 loti de aici în România e 10 cruceri moneta austriacă (în România 25 bani.) (Deca e mai grea sa țasēja; 2 cr. austr. facu 5 bani romani) deca se tramite scrisorea francată, și 20 cr. (în România 50 bani) deca e nefrancată. Proporțiunea venitulu e ca 10 : 15, adică pentru administrațiunea poștală austro-ungară 6 cr.; pentru cea română (seu a Principatelor-Unite, cum se titulēja) 4 cr. dela portulu simplu.

„Exceptualminte tota țacsa între localitățile Transilvaniei până la Hatiegu și Năsedu, afara de partea catra Clusiu și între locurile poștali d'în România e aici 5 cr. (în România 15 bani) pentru scrisore simplă francată, și 10 cr. (în Principate 25 bani) pentru scrisore simplă nefrancată (1 lotu vamal face 15 grame.)

Nefiindu francate deplinu scrisorile se țasēja ca și una scrisore nefrancată computandu înse și marcele puse pe ea nedeajunsu.

Probe de marfuri și tiparitură sub legatură, greutate de 15 loti vamali trebuie francate până la locul destinațiunei, adică cu câte 2 cr. de 2¹/₂ loti vamali (în România 5 bani pentru 40 grame) altfelulu se țasēja că scrisorile nefrancate.

Recomandarea costă 10 cr. și returu recepș'a altu 10 cr. peste portulu simplu de 5 cr., adică 15 cr. și cu returu rec. 25 cr. Perdiendu-se scrisore se rebonifică cu 20 fl., deca se face reclamația în restimpu de 6 luni compute dela diu'a tramiterii. —

„G. Tr.“

NOUTATI STRAINE.

FRANȚA. Folele franceze spunu că în 14 l. c. s'au intemplat de nou disordini, înse mai puțin însemnate de cătu cele d'în zilele trecute. Și anume în cartirulu latinu, pre bulevardulu S. Germainu, și în giurulu museului de la Cluny. Multimea flueră dupa poliția intonandu de nou cantece marseline, în urm'a caror-a se facu noue areștări. Peste totu s'au areștat cam la 30 de persoane. Se dăce, că starea ofierului politianu vulneratu cu ocașiunea tumultului de alalta eri devine d'în ce în ce totu mai periculoasă. Urmările intemplantelor acestor-a se potu ceti de ja în numerulu de adi (15 maiu) alu „Journal officiel“ Acelu-a deca conține una ordinațiune a prefectului poliției, careă interdăce veri-ee petrecere pre strada în apropierea unei întruniri electorali. La casu de opunere se va procede conformu legii de la 7—9 iuniu d'în 1848.

Boltele d'în Faubourg St. Antoine au fostu adi dupa amēdi închise, și s'au intemplat nescari tumulte. Scenele aceste pentru ace'a sunt de compatimtu în gradulu supremu, fiindu că esereza impresiune rea asupra provinciei.

Se vorbește de nou despre unu manifestu pacificu și linișitoriu alu imperatului. Una fama voiesce a și că imperatulu însuși ar' fi datu indirecte anșă la tumultulu intemplat înainte teatrulu Chateletu, telegrafandu prefectulu poliției: „respectu libertății, respectu înse și ordinii;“ őr' prefectulu a respectatu ordinea prea strictu.

Se mai vorbea adi și despre una conspiratiune, careă s'ar' fi descoperit în armata, și în careă ar' fi amestecata și înșă și gard'a imperatēscă.

Unu corespondinte bine informatu alu diariulu „Nation-Ztg“ descrie situațiunea Franței estu modu „Napoleonu III. numai posedă darulu de a vorbi la animă și fantasi'a francesilor. Elu se află înșă și acum'a la punctulu considerățiunilor d'în lun'a lui diecemvru. Elu uita ce s'au petrecutu de atunci în coce în giurulu căn. că-ci altu-cum ar' fi înticlesu că amenințările nu se mai pot delatură prin pasiunile de resturnare. Deca există necesitatea, că dupa una domnire absolută de șapte-spre-dece ani mai trebuie încă a face apelu la împaciurea partitoru, atunci în împiegurarea acest'a jace una marturisire mai ponderosă, de cătu totu ce opusețiunea ar' potè produce. Acēsta critică întrece în agerimea sa tote impuțările, ce li-au facutu candu-va guvernulu inimiciu cē mai neimpacati al imperiulu.

Dupa una domnire neopumnată și absolută de 17 ani, dupa ce țier'a fu constrinsă a renunțā la veri-ee miscare independentă, dupa ce puterea legelativă cu voi'seu fără voia fu portată de nasu, ca și candu ea ar' fi numai unu eflușu alu administrațiunii — dupa ce cu unu cēventu tote s'au sacrificat binelulu statulu și Napoleonu eserecatu în decursulu a 17 ani dictatura nemarginată, elu trebuie sē speculeze de nou la fric'a habănciloru, trebuie sē dechiare de nou, că încă n'a terminatu suscepț'a opera de împaciure.

Bancrut'a regimulu personalu nu se potè ilustra în modu mai drastic de cătu prin vorbirea cea scurta tinuta în Chartres.

Efectulu ei a fostu acelu-a, ce a trebuit sē fā. Opusețiunea și-continua cu eneagiă nouă nesuinciele sale, și cei neprescupati recunosc însi-și, că e tempulu a tredii pre capulu statulu d'în pericolos'a visiune, de care e cuprinsu. Natiunea nu mai pretinde a fi salvată, ci d'în contra ea voiesce sē se elibere de salvatorii sei. Mediculu și farmaceri'a sunt prea scumpe, cur'a e prea neplăcută și a duratu dejă prea multu.

VARIETATI.

* * La tabl'a reg. d'în Muresiu-Oșiorheiu s'au numitu (în 11. Maiu c.) presiedinte: b. Carolu Apor (vice-presiedinte I. remane de o camdată vacantă) vice-presiedinte II. Augustinu Ladai, vice-presiedinte III. Augustinu Lassell; — judi ordenari: L. Kabos Antonu Tribus, Iosefu Schneider, Demetru Moga, Danilu Dosa, Michailu Binder, Ionu Siandoru, Petru Pipoșiu, Simeonu Vaida, Carolu Ferencz, Ionu Csergedy, Georgiu Bardos, Servianu Păvălcicu, Ludovicu Lészay, Paulu Elekes, Samuilu, Maty, Gavrilu Antalfy.

* * Nr. 71—1869. C. Multa mita publică.) Societatea literară socială „România“ a studenților romani d'în Vien'a, și simte de cea mai sacra dētorință a esprime profund'a sa multumită publică următorilor stimati Domni, cari prin ofertele sale marenemose binevoira a scurge întru ajutorarea fondulu ei: Prea Sânti'a Sa Metropolitulu și Archiepiscopulu Blasiulu D. Dr. Vancia 25 fl. v. a., Domna Sebastia Papazoglu Vien'a 20 fl., D. Vas'a Radulovicu Baseri'a Alb'a 10 fl., D. Majoru Costinu Pilatu Botosiani (1 napoleonu) 9 fl. 80 cr. v. a., D. Nicolau Gaetanu avocatulu în Ajudu 5 fl., D. Giti'a Ioanu Giurgiu 6 fl. v. a. Prin staruinti'a D. Elia Macelarulu consiliariu gubernalulu în pens. în Mercurea a încursu 15 fl. v. a. și anume: De la D. Elia Macelarulu 5 fl. D'în Năsedu de la D. Basiliu Asente avocatulu 1 fl. D., Ioachim Muresianu presiedinte jud. 1 fl., D. Grigoriu Moisilu vicariu 1 fl., D. Dr. Stefanu Popu fizicu district. 1 fl., D. Teodoru Antonu capitani în pensiune 1 fl., D. Ioane Margineana asesoru 1 fl., D. Doroteiu Cimbulea jude procesu în pensiune 1 fl., D. Arionu Marcusiu asesoru, San-Georgiulu romanescu 1 fl., D. Iacobu Pavela Salva 50 cr. v. a. D. Atanasiu Usieriu cancelistu B. Prundu 50 cr. v. a. Suma totale 90 fl. 80 cr. v. a. — Vien'a în 17 Maiu st. n. 17 Maiu st. n. 1869. În numele societății României; Pres. C. Aronovicu st. d. med. A. P. Alexi ascult. de filosofia și i. secretariu.

* * D. dr. Iosefu Galu e numitu adjunctu notariulu la secțiunea de casatiune a curiei reg.

* * (Diplomaticu.) Unu telegramu d'în Londr'a de la 21. maiu spune, că unu oficianțu înaltu chinezulu d'în Pechingu a palmuitu pre consululu francesu de acolo.

* * (Procesu oliticu.) Redactorulu diariulu umoristicu „Ludás Matyi“ Mészáros, care se află în închisore pentru unu delictu de presa, avu nenorocirea, a comite una crimă de lesa majestate, s'a și pus sub investigațiune. Condamnatii politici precum și cei ce se află sub investigațiune Sambet'a (23. maiu) s'au transportatu la Vatiu.

Proprietariu, redactoru răspunditoriu și editoriu:
ALESANDRU ROMANU.